

สารบัญ

หน้า

บทคัดย่อ (1)

กิตติกรรมประกาศ (5)

บทที่

1. บทนำ..... 1

1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา 1

1.2 วัตถุประสงค์ในการศึกษา..... 5

1.3 ขอบเขตการศึกษา 5

1.4 วิธีการศึกษา 7

1.5 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ 7

2. ความทั่วไปว่าด้วยการประกอบธุรกิจแฟรนไชส์ 8

2.1 ประวัติความเป็นมาของธุรกิจแฟรนไชส์ในต่างประเทศ..... 8

2.2 ประวัติความเป็นมาของธุรกิจแฟรนไชส์ในประเทศไทย..... 11

2.3 ความหมายของคำว่าแฟรนไชส์ 20

2.4 ประเภทของธุรกิจแฟรนไชส์..... 29

2.4.1 แบ่งตามลักษณะการทำธุรกิจ..... 29

2.4.1.1 แฟรนไชส์สินค้าและชื่อทางการค้า 29

2.4.1.2 แฟรนไชส์ที่มีรูปแบบทางธุรกิจ 29

2.4.2 แบ่งตามลักษณะทางการตลาด..... 30

2.4.2.1 การให้สิทธิในตัวสินค้า 30

2.4.2.2 การให้สิทธิทั้งระบบธุรกิจ..... 30

2.4.2.3 การให้สิทธิในกรรมวิธีการผลิตและข้อมูลการผลิต.....	30
2.4.2.4 การให้สิทธิในฐานะกลุ่มผู้ค้า.....	30
2.4.3 แบ่งตามวิธีการจัดจำหน่าย	30
2.4.3.1 การให้สิทธิในการจัดจำหน่าย	31
2.4.3.2 การให้สิทธิในการผลิตและกระจายสินค้า	31
2.4.3.3 การให้สิทธิเข้าร่วมระบบแฟรนไชส์บางส่วน.....	31
2.4.3.4 การให้สิทธิเข้าร่วมระบบแฟรนไชส์ทั้งระบบ.....	31
2.4.4 แบ่งตามลักษณะเครือข่ายธุรกิจ	31
2.4.4.1 เครือข่ายธุรกิจที่มีเจ้าของเพียงคนเดียว.....	31
2.4.4.2 เครือข่ายธุรกิจที่มีเจ้าของหลักเพียงรายเดียวแต่ Outsource การดำเนินการบางส่วนให้แฟรนไชส์ซี	31
2.4.4.3 เครือข่ายธุรกิจซึ่งเจ้าของแบรนด์ (แฟรนไชส์ซอร์) และ ผู้รับสิทธิ (แฟรนไชส์ซี) ผูกพันกันด้วยสัญญาทางธุรกิจ...	32
2.4.5 แบ่งตามประเภทของกิจการ	32
2.4.5.1 ประเภทจำหน่ายสินค้า.....	32
2.4.5.2 ประเภทบริการ.....	33
2.5 รูปแบบของการให้สิทธิแฟรนไชส์.....	33
2.5.1 แฟรนไชส์แบบหน่วยเดียว	34
2.5.2 แฟรนไชส์แบบหลายหน่วยหรือแบบพัฒนาพื้นที่.....	34
2.5.3 แฟรนไชส์แบบ Sub franchise.....	35
3. ลักษณะของสัญญาแฟรนไชส์ และข้อจำกัดภายใต้กฎหมายไทย และความจำเป็นในการควบคุมและคุ้มครองธุรกิจแฟรนไชส์.....	36
3.1 ลักษณะทั่วไปของสัญญาแฟรนไชส์.....	36
3.1.1 การเกิดสัญญา.....	36
3.1.2 สิทธิและหน้าที่ของคู่สัญญา	40
3.1.3 การสิ้นสุดของสัญญา	41
3.1.4 ความสัมพันธ์ของคู่สัญญาภายหลังสัญญาสิ้นสุด.....	43

3.1.5 กฎหมายไทยที่เกี่ยวข้องกับสัญญา.....	44
3.1.5.1 ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์.....	44
3.1.5.2 พระราชบัญญัติว่าด้วยข้อสัญญาที่ไม่เป็นธรรม พ.ศ. 2540.....	45
3.1.5.3 กฎหมายเกี่ยวกับทรัพย์สินทางปัญญา.....	46
3.1.5.4 พระราชบัญญัติความลับทางการค้า พ.ศ. 2545.....	47
3.1.5.5 พระราชบัญญัติคุ้มครองผู้บริโภค พ.ศ. 2522.....	48
3.1.5.6 พระราชบัญญัติการแข่งขันทางการค้า พ.ศ. 2542.....	48
3.1.5.7 กฎหมายเฉพาะที่เกี่ยวกับธุรกิจนั้นโดยตรง.....	52
3.2 ข้อจำกัดภายใต้กฎหมายไทย	53
3.2.1 ข้อจำกัดของสัญญาแฟรนไชส์	53
3.2.1.1 การขาดบทบัญญัติในเรื่องการเปิดเผยข้อมูล ก่อนการตัดสินใจเข้าทำสัญญา.....	53
3.2.1.2 สัญญาแฟรนไชส์ที่มีอยู่มีข้อสัญญา ที่ไม่เป็นธรรมต่อแฟรนไชส์ซี.....	61
3.2.1.3 ข้อสัญญาแฟรนไชส์อาจกำหนดภาระหน้าที่ ให้แก่แฟรนไชส์ซีเกินสมควร.....	62
3.2.2 ข้อจำกัดทางกฎหมาย	65
3.2.2.1 ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์.....	65
3.2.2.2 พระราชบัญญัติว่าด้วยข้อสัญญาที่ไม่เป็นธรรม พ.ศ. 2540.....	65
3.2.2.3 กฎหมายเกี่ยวกับทรัพย์สินทางปัญญา.....	66
3.2.2.4 พระราชบัญญัติคุ้มครองผู้บริโภค พ.ศ. 2522.....	68
3.2.2.5 พระราชบัญญัติการแข่งขันทางการค้า พ.ศ. 2542.....	70
3.2.3 ข้อจำกัดของการประกอบธุรกิจแฟรนไชส์.....	71
3.2.3.1 ปัญหาเรื่องการขาดความรู้ความเข้าใจ ในระบบแฟรนไชส์	71
3.2.3.2 ปัญหาจากการจัดการแฟรนไชส์ซี.....	71
3.2.3.3 ปัญหาในเรื่องแนวความคิดทางธุรกิจที่ไม่ชัดเจน.....	72
3.2.3.4 ปัญหาที่เกิดจากการบริหารและควบคุมงานสาขา	72
3.3 ความจำเป็นในการควบคุมและคุ้มครองธุรกิจแฟรนไชส์	73

4.	กฎหมายต่างประเทศ.....	76
4.1	ประเทศสหรัฐอเมริกา	76
4.1.1	กฎหมายระดับสหพันธรัฐ.....	76
4.1.1.1	ความหมายของแพรนไฮส์.....	76
4.1.1.2	การเปิดเผยข้อมูลแพรนไฮส์	77
4.1.1.3	ระยะเวลาในการจัดส่งเอกสารเปิดเผยข้อมูล	86
4.1.1.4	บทกำหนดโทษ	87
4.1.2	มลรัฐแคลิฟอร์เนีย	87
4.1.2.1	ความหมายของแพรนไฮส์.....	88
4.1.2.2	การเปิดเผยข้อมูลแพรนไฮส์.....	88
4.1.2.3	การจดทะเบียนการประกอบธุรกิจแพรนไฮส์	89
4.1.2.4	ความสัมพันธ์ระหว่างแพรนไฮส์ซอร์และแพรนไฮส์ซี	93
4.1.2.5	การโฆษณาเสนอขายแพรนไฮส์	95
4.1.2.6	ความรับผิดชอบในทางแพ่ง.....	96
4.1.2.7	อำนาจของคณะกรรมการ.....	96
4.1.2.8	บทกำหนดโทษ.....	97
4.1.2.9	อัตราค่าธรรมเนียม.....	97
4.1.2.10	การระงับข้อพิพาท	98
4.2	ประเทศออสเตรเลีย	98
4.2.1	ความหมายของแพรนไฮส์	99
4.2.2	การเปิดเผยข้อมูลแพรนไฮส์	100
4.2.3	ระยะเวลาในการจัดส่งเอกสารเปิดเผยข้อมูล.....	103
4.2.4	สิทธิในการบอกเลิกสัญญาของแพรนไฮส์ซี	104
4.2.5	สิทธิหน้าที่ของแพรนไฮส์ซอร์	104
4.2.6	การโอนสัญญาแพรนไฮส์	105
4.2.7	การสิ้นสุดของสัญญาแพรนไฮส์.....	105
4.2.8	การระงับข้อพิพาท	106

4.3 ประเทศมาเลเซีย	107
4.3.1 ความหมายของแฟรนไชส์	107
4.3.2 การเปิดเผยข้อมูลแฟรนไชส์	108
4.3.3 การจดทะเบียนการประกอบธุรกิจแฟรนไชส์	109
4.3.3.1 การจดทะเบียนของแฟรนไชส์ซอร์	109
4.3.3.2 การจดทะเบียนของนายหน้าแฟรนไชส์	110
4.3.3.3 กรณีแฟรนไชส์ซอร์ประสงค์จะขายแฟรนไชส์ ให้คนต่างด้าว	110
4.3.3.4 กรณีแฟรนไชส์ซอร์ซึ่งเป็นคนต่างด้าวประสงค์ จะขายแฟรนไชส์	110
4.3.4 แบบของสัญญาแฟรนไชส์.....	111
4.3.5 ความสัมพันธ์ระหว่างแฟรนไชส์ซอร์และแฟรนไชส์ซี.....	112
4.3.5.1 สิทธิหน้าที่ของแฟรนไชส์ซอร์.....	112
4.3.5.2 สิทธิหน้าที่ของแฟรนไชส์ซี	114
4.3.5.3 สิทธิหน้าที่ของแฟรนไชส์ซอร์และแฟรนไชส์ซี	114
4.3.6 คณะกรรมการที่ปรึกษาแฟรนไชส์	114
4.3.7 บทกำหนดโทษ	115
5. ปัญหาในร่างพระราชบัญญัติการประกอบธุรกิจแฟรนไชส์ พ.ศ....	117
5.1 ลักษณะทั่วไปของร่างพระราชบัญญัติการประกอบธุรกิจแฟรนไชส์.....	118
5.2 ขอบเขตการใช้บังคับร่างพระราชบัญญัติการประกอบธุรกิจแฟรนไชส์.....	121
5.3 องค์กรในการกำกับดูแลการประกอบธุรกิจแฟรนไชส์	126
5.4 การควบคุมการประกอบธุรกิจแฟรนไชส์	128
5.4.1 การยื่นคำขอจดทะเบียนการประกอบธุรกิจแฟรนไชส์	128
5.4.1.1 เหตุผลและความจำเป็นที่กำหนดให้มี การจดทะเบียนการประกอบธุรกิจแฟรนไชส์.....	128
5.4.1.2 หลักเกณฑ์และวิธีการยื่นคำขอจดทะเบียน การประกอบธุรกิจแฟรนไชส์	129

5.4.1.3 กรณีเป็นการให้สิทธิแฟรนไชส์ในรูปแบบ Sub franchise จะต้องยื่นคำขอจดทะเบียนหรือไม่	131
5.4.1.4 คุณสมบัติของแฟรนไชส์ซอร์	131
5.4.1.5 อำนาจหน้าที่ของนายทะเบียน	134
5.4.2 การยื่นคำขอแก้ไขรายการที่จดทะเบียนไว้ หรือเลิกประกอบธุรกิจแฟรนไชส์	135
5.4.3 อัตราค่าธรรมเนียมในการจดทะเบียน	135
5.4.4 การเพิกถอนการจดทะเบียนการประกอบธุรกิจแฟรนไชส์	135
5.4.5 บทกำหนดโทษกรณีประกอบธุรกิจแฟรนไชส์ โดยไม่ได้จดทะเบียน	136
5.4.6 การส่งรายงานผลการประกอบธุรกิจแฟรนไชส์ประจำปี	136
5.5 การให้ความคุ้มครองแฟรนไชส์ซีในการประกอบธุรกิจแฟรนไชส์	137
5.5.1 แฟรนไชส์ซอร์หรือตัวแทนมีหน้าที่ต้องเปิดเผยข้อมูลแฟรนไชส์	137
5.5.2 การกำหนดแบบของสัญญาแฟรนไชส์	143
5.5.3 การให้ความคุ้มครองแฟรนไชส์ซีในกรณีอื่นๆ	146
5.6 การให้ความคุ้มครองแฟรนไชส์ซอร์ในการประกอบธุรกิจแฟรนไชส์	151
5.7 การสิ้นสุดของสัญญา	153
5.7.1 การกำหนดสิทธิในการเลิกสัญญาของแฟรนไชส์ซี	153
5.7.2 การกำหนดสิทธิในการเลิกสัญญาของแฟรนไชส์ซอร์	157
5.7.3 ความตายของแฟรนไชส์ซีไม่ทำให้สัญญาสิ้นสุด	158
5.7.4 ความผูกพันระหว่างคู่สัญญาหลังจาก สัญญาครบกำหนดระยะเวลา	159
5.8 บทกำหนดโทษ	160
5.9 การระงับข้อพิพาท	162
ตารางเปรียบเทียบ	163

6.	บทสรุปและข้อเสนอแนะ	174
	6.1 บทสรุป.....	174
	6.2 ข้อเสนอแนะ	177
	ภาคผนวก.....	
	ก. ประกาศหลักเกณฑ์และวิธีการยื่นคำขอจดทะเบียนการประกอบ ธุรกิจแฟรนไชส์ พ.ศ.	189
	ข. ประกาศเรื่อง รายละเอียดของข้อมูลที่กำหนดให้แฟรนไชส์ซอร์ต้อง เปิดเผยตามพระราชบัญญัติการประกอบธุรกิจแฟรนไชส์ พ.ศ.	193
	ค. ประกาศเรื่อง รายละเอียดของคู่มือการปฏิบัติงานที่กำหนดให้แฟรนไชส์ซอร์ ต้องจัดให้มีตามพระราชบัญญัติการประกอบธุรกิจแฟรนไชส์ พ.ศ.	196
	ง. ประกาศเรื่อง หลักเกณฑ์และเงื่อนไขในการเปรียบเทียบความผิดตาม พระราชบัญญัติการประกอบธุรกิจแฟรนไชส์ พ.ศ.	198
	จ. ร่างพระราชบัญญัติการประกอบธุรกิจแฟรนไชส์ พ.ศ.	210
	บรรณานุกรม	224
	ประวัติการศึกษา.....	237